

עת"א 53229/08/22 - מוהנד ג'בארין (אסיר) נגד שרות בתי הסוהר- מחלקה האסיר - זימונים

בית המשפט המחויזי בחיפה

19 ספטמבר 2022

עת"א 22-08-53229 ג'בארין(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקה האסיר - זימונים
בפני כב' הנשיא רון שפירא
עוותר מוהנד ג'בארין (אסיר) ע"ו ב"כ עו"ד מיכל קורן
נגד שרות בתי הסוהר-מחלקה האסיר - זימונים
משיב

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים בתמצית:

בפני עתירת אסיר במסגרתה עוותר הוא לאפשר לו לשלבו בסביב חופשאות.

העוותר הינו אסיר פלילי המרצה מאסר בפועל של 25 חודשים החל מיום 21.11.09 בגין עבירות בנשך. זהו מאסרו הראשון. משoir לקטגוריה ב1.

העוותר טוען כי הינו אסיר חיובי, לא נזקפו לחובתו דוחות ממשמעת והוא עובר הליך שיקומי ממשמעות. טוען כי עומד בכל התנאים לאישור חופשה. טוען כי סירוב המשיב להוציאו לחופשה אינו סביר ומצדיק התערבות ביהם"ש. טוען כי העוותר צעיר והיה כבן 19 בעת ביצוע העבירה וריצה למעלה שלוש מסרתו. טוען כי זהו מאסרו הראשון ולא ידוע על חווות דעת שיליות בעניינו. בכל הנוגע למעורבות בעבירות נשך טוען כי מדובר בבחור צער שקיבל עונש חמור מאוד ובמקרה זה הנזק יעלה על התועלת. יש לאפשר לעובר הליך של שיקום לפני היציאה ממאסר וסיכול היציאה לחופשות יסכל גם את הליך השיקום והחברה תינוק מכך. מדובר בבחור צער אוינטיליגנט שמתאים לשיקום. הוא בא משפחחה טוביה. כולם עובדים. העוותר משלם על העבירות שביצע ויש לאפשר לו להשתקם. משטרת ישראל מתנגדת התנגדות עקרונית בגל עבירות הנשך.

המשיב טוען כי יש להורות על דחיתת העתירה. טוען כי בתאריך 22.08.11 נבחנה בבקשת העוותר לצאת לחופשה והוחלט לדוחתה בשל התנודות גורמי המודיעין ובשים לב לאופי עבירותו והתנהלותו של העוותר. טוען כי משטרת ישראל לא מתנגדת לחופשה בתנאי שיורחק מאמום אל פחים. העוותר מרצה מאסר בגין עבירות נשך הקשורות לסחר בנשך. לא מדובר בזכות קניה לצאת לחופשה אלא טובת הנאה שניתן לאפשר לאסיר שהתנהגוו ללא דופי והגורם המוסכם בטוח שהוא לא ינצל את החופשה לרעה ושהאסיר ראוי לטובות ההנאה הזו. מטרת החופשה להוות תמריץ חיובי. צורפה עמדת גורמי המודיעין אשר מתנגדים להוצאת העוותר לחופשות, זאת בשל חמ"ן שלילי המעיד על התנהגוו השלילית, על כוונות פגיעה באחר וכן סכסוכים. שמו של העוותר נקשר באירוע קטטה בין אסירים בתאו ביום האחרון והמידע

עמוד 1

מצדיק את ההחלטה המנהלית. העוטר הוא חלק ממוקד כוח שלילי ונשקפת מסוכנות מהתנהלותו כלפי אחרים וככל הניתול התקין של בית הסוהר. נטען כי ההחלטה לאפשר יציאה לחופשה ולקבוע את תנאי מסורה לשיקול דעתם של הגורמים המוסמכים אצל המשב וביניהם גורמי המודיעין שב"ס ובמשטרת ישראל, המעריכים את פוטנציאל הסיכון לפגיעה בעוטר או באחר במהלך החופשה כגובה וממשי, בשים לב למידע הקיים לגבי, והלכה היא כי לא בנקול יתרבע בהם"ש בשיקול דעתם. כן נטען כי בשל חומרת העבירות בהן הורשע העוטר, סוגן, טיבן ונסיבותהן, כמו פרוט בגזר דין בעניינו, עניינים אלה צריכים לעמוד גם לעניין הגורמים הרלוונטיים אצל המשב בעת קבלת החלטות הנוגעות לאסיר. המשב טוען כי הוא אמון על החזקת אסירים בשמורות בטוחה ואחראי גם לעניין הערכת הסיכון והאizioni בין ההגנה על שלום הציבור מפני מסוכנות האסיר, כמו גם ההגנה על שלום האסיר עצמו, בין חשיבות יציאתו לחופשה. لكن קביעת מסוכנותו של האסיר רלוונטית להחלטה אם לאשר שילובו בסביבה חופשיות. על האסיר לשכנע שהוא ראוי לטובת הנהאה של חופשה. ההחלטה סבירה בנסיבות העניין. בשלב שהתקבלה ההחלטה גם חוות גורמי הטיפול לא המליצו על יציאה לחופשה כי העוטר נמצא בתחלת דרכו. כתע הסייר את המנעה מטעם גורמי הטיפול וכרגע התנגדות היא של גורמי המודיעין. העוטר יכול להגיע רק לאחר חישוב מחדש כחודש. כרגע ההחלטה המנהלית נשמכת בעיקר על התנגדות גורמי המודיעין וכן אין מקום להתערב בה.

בmeaning לתגובת המשב טוען כי המשב טוען לעניין אירוע קטטה שאירע לפני מספר ימים שב"כ העוטר בכלל לא מודעת לו. לעיתים רק נוכחות בתא מביאה לידייה מודיעינית על קטטה. לא נראה שהעוטר השתתף בקטטה באופן אקטיבי. הוא לא חובל. כאשר מפקד המחו"ז בוחן את עובדות התקיק היו מונחות בפניו ידיעות מודיעיניות מסוימות וכן אין מקום להגיש בקשה חדשה. העוטר מוכן לצאת לחופשה מחוץ לאותם אל פחים.

דין והכרעה:

לאחר שבחןתי את טענות הצדדים ואת המסמכים שהוצעו לעיוני מטעם שני הצדדים הגיעו למסקנה כי אין מקום לקבל את העיטה שכן לא נפל פגם מצדיק התערבותה בהחלטת המשב, כפי שהתקבלה. עם זאת סבור אני כי יש מקום שהמשב יבחן בתוקן חדש מהיון את האפשרות להוציא את העוטר לחופשה במרקח סביר מקום מגורי ומקום סיבת ביצוע מעשי העבירה.

כפי שהובהר על ידי המשב, בעניינו של העוטר הוצאה עמדת גורמי המודיעין אשר מתנגדים להוצאת העוטר לחופשות, זאת בשל חמ"ן שלילי ועדיini המעיד על התנגדותו השילית, על כוונות פגעה לאחר וכן סכסוכים. מעין בדוחות הידיעה שהועברו לעיוני, בעיקר ידיעה מס' 4058122, ידיעה מס' 4057673, ידיעה מס' 4050904 וידיעה מס' 3997556, וכן בדוח הסכסוכים שהוצע, עולה כי קיימים מידעים עדכניים ורלוונטיים המצביעים על מסוכנות הנשקפת לעוטר וממנו ועל סכסוכים קיימים ורלוונטיים.

כפי שציין המשב, לאסיר אין זכות קניה לצאת לחופשה והחלטה בעניין זה נתונה לשיקול דעתם של הגורם המוסמן אצל המשב. כמו כן, אין זו דרך של בית המשפט להתערב בהחלטות הנוגעות ליציאתו של אסיר לחופשה אלא במקרים חריגים, ובהקשר זה לא ניתן בify בית המשפט את שיקול דעתו של שב"ס בשיקול דעתו שלו [רע"ב 8174/21 **שרון רות נ' שירות בתי הסוהר** (29.11.2021); רע"ב 12/9 **פלוני נ' מדינת ישראל** (4.4.2012)].

לציין לעניין זה כי כאשר מדובר באסיר המרצה מאסרו בגין עבירות נשק, יש להביא בחשבון גם את הפסיקה המחייבת

בשלבים שונים של ההליך הפלילי בקשר לעבירות בנסח. אמן הליך שיקול הדעת המנהלי של שב"ס בעת בחינת האפשרות להוצאה אסיר לחופשה שונה שונה משיקולי עונישה. עם זאת, העקרונות שהו בסיס העונישה, שבעיקרם התנהלות מסכנת חי אדם, צריכים לעמוד נגד עניי גורמי שב"ס בפועל את שיקול דעתם בעת קבלת החלטה על הוצאה אסיר לחופשה (וכן כל החלטה אחרת בקשר לאסיר). במקרה זה שפמי כתע, ניתן להקיש על החומרה והמסוכנות של העבירות מהפסקה לעוני הולמת ומרתיעה בכל הנוגע לעבירות נשק [ע"פ 4775/21 פלוני נ' מדינת ישראל (17.02.2022); ע"פ 4456/21 מדינת ישראל נ' ابو עבssa (23.1.2022)]. כפי שנקבע בפסקה, עבירות בקשר הין עבירות חמורות, המקיימות חזקת מסוכנות סטטוטורית. קביעה שיפוטית זו צריכה להנחות גם את שב"ס בפועל לשיקול שיקולים שונים בכל הנוגע לתנאי הכליאה של האסיר, רמת האבטחה הנדרשת בעוניינו וכן האפשרות להוציאו לחופשה. כך נפסק גם במקרים בו מדובר בעצור עד תום ההליכים, עת הוחלט כי אין מקום לשחררו לחופשה מיוחדת, אלא במקרים חריגים ביותר [בש"פ 5102/21 מדינת ישראל נ' פלוני (02.08.2021)].

חופשה אינה זכות קניה של אסיר אלא טובת הנאה שב"ס מוסמך להעניק לאסיר במקרים מתאימים. במקרה נשוא עתירה זו אין מדובר בעוניינו בעצור, אלא באסיר, שיתכן שבמצב דברים שונה ניתן היה לאפשר הוצאתו לחופשות, לו היו הגורמים הרלוונטיים אצל המשיב סבורים כי ניתן לאשר זאת. עם זאת, על רקע העבירות בקשר שבין ביצוען מרצתה העותר מאסר, ומאחר שבוניינו של העותר קיים מידע שלילי ממפורט לעיל, המצביע על מסוכנות וחשש להתלקחות הסכסוך הקיים, הרי שעצם העובדה שהעותר כבר נשא בעבר נשק חם, מצביעה על חומרה יתרה וחשש מוגבר למסוכנות בעוניינו. כפי שטען המשיב, סוג העבירות בהן הורשע העותר, טיפול ונסיבותהן, על רקע האלים הגואה בחברה הערבית לאחרונה ומחר הדמים שגובה אלימות זו, מחזקים את סבירות ההחלטה שקיבל שב"ס בעוניינו.

סביר אני כי מעבר למידעים הקונקרטיים והמסוכנות הנשקפת העותר לחופשה ראוי גם להבהיר מסר לעותר ולאסירים בכלל, ובמיוחד כתע על רקע העליה בעבירות שנעשה בהן שימוש בקשר והחרפת האלים בכל ובמגזר העובי בפרט - מי שמורשע בעבירות הקשורות לנשך יוצר לעצמו, ברמה המנהלית, חזקת מסוכנות שהיא פועל יוצא של העבירה בה הורשע. ימודד בפניו מחסום ממשמעו ונתל מוגבר לשכנע את גורמי הכליאה, ובמידת הצורך גורמי שפיטה, כי לא נשקפת מסוכנות המוצאתו לחופשה מהכללא, כל זאת על רקע העבירות שבביצוען הורשע. רק במקרים חריגים בהם ניתן לבסס החלטה כי לא נשקפת כל סכנה מאסיר, וזאת ברמת ודאות סבירה, תישקל האפשרות להוציאו לחופשה. ההבנה כי נשא ביצוע העבירות בקשר יהיה רכיב מרכזי גם בשיקול שב"ס בנוגע לתנאי כליאה של אסיר ובמה שבראש לאפשרות הוצאה לחופשה, ואולי גם הילכים נוספים במשך מאסרו, יכול ותגביר ברמה מסוימת את הרתעה מפני ביצוע עבירות בקשר וUBEIROT מסוג אלו שבגין מרצתה העותר את מאסרו. סביר אני כי גם מטעם זה יש לדוחות את העתירה, ובמיוחד על רקע המידעים הקיימים הנוגעים לאסיר זה, המצביעים על הסיכון המוחשי הנשקי מהוצאתו לחופשה לעת זאת.

בסיכומו של דבר, לאור המפורט לעיל, לאחר שבחןתי את טענות הצדדים ועינתי בחומר שהוצע לעוני, כולל החומר שנשלח על ידי ב"כ העותר לאחר הדיון, הגיעו למסקנה כי החלטת המשיב בעוניינו של העותר הינה החלטה שהתקבלה בהליך מנהלי תקין, לאחר שנבחנו ראיות מנהליות ראיות המצביעות על הסיכון הנשקי מהוצאתו האפשרית של העותר לחופשה. מדובר בהחלטה שהתקבלה משיקולים ראויים, אשר הינה החלטה סבירה וענינית בנסיבות העוני. לא נפל בהחלטת המשיב פגם המצדיק התערבות של " biome" שבחילטה.

עם זאת, ובשים לב לגילו הצעיר של העותר, יש מקום לבחון אפשרות להוציאו לחופשה בתנאים מגבלים תוך הרחקה משמעותית מאזר מגוריו והאזר שבו היה מעורב ביצוע עבירות. אפשרות זו לא נבחנה ולא נשקללה, לא במישור של

שב"ס ולא בדרך של בוחנת מידעי משטרת ומסוכנות על רקע של תכנית ספציפית ליציאה לחופשה בדרך של הרחקה מאירוע פעילותתו הטבעי. סבור אני כי יש מקום לבצע בדיקה ולש��ול חלופה לעניין הוצאת העוטר לחופשה בהרחקה מאיוזור מגוריו ואיזור פעילותתו העבריתנית.

על כן, ובכפוף לאמור לעיל, העתירה נדחתת. מעבר לאמור, יzion כי כפי שצין המשיב כי העוטר יהיה רשאי להגיש בקשה חדשה בעוד כחודש ובקשתו תישקל לאור חוו"ד עדכניות לאותה העת. ראוי כי בנסיבות העניין תקצתה מידת מה תקופת ההמתנה והעוטר יוכל להגיש בקשה חדשה ולהציג חלופות ליצאה לחופשה הרחק ממקום מגוריו ופעילותתו. כאמור, יש מקום לשകול ולבחוון את האפשרות להוצאת העוטר לחופשה במקום המרוחק מסביבתו הטבעית. יחד עם זאת, לעת הזו, אין מקום להתערב בהחלטה שהתקבלה על סמך ראיות מנהליות המצביעות על סיכון בנסיבות העניין.

המציאות תעביר החלטה לצדים ולעוטר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ג אלול תשפ"ב, 19
ספטמבר 2022, בהדר הצדים.
רון שפירא, נשיא